

rest or depend upon. -*Caus.* (वर्तयति-ते) 1 To cause to be or exist. -2 To cause to move or turn round, cause to revolve; ज्योतीषि वर्तयति च प्रविभक्तश्मिः S. 7. 6. -3 To brandish, flourish, whirl round; हस्तवर्तमवीवृतत् Bk. 15. 37. -4 To do, practise, exhibit; नान्तवर्तयति ध्वनस्तु जलदे-
ष्वामन्द्रमुद्राजितम् Māl. 9. 33. -5 To perform, discharge, attend or look to; सौधिकारमभिकः कुलोचितं कश्चन स्वयमवर्तयत् समाः R. 19. 4; Mv. 3. 23. -6 To spend, pass (as time). -7 To live on, subsist; रामोऽपि सह वैदेह्या बने वन्येन वर्तयन् R. 12. 80; sometimes *Ātm.* also; मदासिक्तमुखैर्मृगाधिपः करिभि-
वर्तयते स्वयं हतैः Ki. 2. 18. -8 To relate, describe; तत्र ते वर्तयिष्यामि यथा नैतत् प्रधानतः Mb. 12. 19. 10; 1. 116. 18. -9 To perceive, comprehend. -10 To study. -11 To shine. -12 To speak. -13 To shed (as tears); तावुभौ च समालिङ्ग्य रामोऽप्यश्रूण्यवर्तयत् Rām. 2. 99. 40. -*Desid.* (विवृत्सति, विवर्तिषते).

वृत्त *p. p.* [वृत्-कर्त्तरि-क्त] 1 Lived, existed. -2 Occurred, happened. -3 Completed, finished. -4 Performed, done, acted. -5 Past, gone. -6 Round, circular; निवृत्त-
वृत्तोरुपयोधरङ्गमः Ki. 8. 3; विशालवक्षास्तनुवृत्तमभ्यः R. 6. 32. -7 Dead, deceased; पत्न्यौ जीवति वृत्तायाः प्रजायास्तद्धनं भवेत् Ms. 9. 195; वृत्तं युद्धे शूरमाश्लिष्य काचित् Śi. 18. 60. -8 Firm, fixed. -9 Read through, studied; P. VII. 2. 26. -10 Derived from. -11 Famous. -12 Covered; स्वभावलोतसा वृत्तमुह्यते सततं जगत Mb. 12. 235. 13. -13 Turned. -14 Unimpaired (अप्रतिहत); महाभूतादि (व्यञ्जयन्) वृत्तोजाः प्रादुरासीत्तमोनुदः Ms. 1. 6. (See वृत्). -**वृत्तः** 1 A tortoise. -2 A kind of grass. -3 A round temple. -**वृत्तम्** 1 An event, occurrence. -2 History, account; वृत्तं रामस्य वाल्मीकेः कृतिस्तौ किन्नरस्वनौ R. 15. 64. -3 News, tidings; समरवृत्तविबोधसमीहया कुरुवरेण मुदा कृतयाचनः Veda-Vyāsaṣṭaka 6. -4 Practice, profession, mode of life, occupation; सतां वृत्तमनुष्ठिताः Ms. 10. 127; 7. 122; Y. 3. 44. -5 Conduct, behaviour, manner, act, action; as in सद्वृत्त, दुर्वृत्त. -6 Good or virtuous conduct; एवं चलिन्वृत्तस्तु वृत्तशेषं न रक्षति Pt. 4. 28. -7 An established rule or usage, law, custom; observance of such rule or usage, duty; किमत्र चित्रं यदि कामसूर्मुर्वृत्ते स्थितस्याधिपतेः प्रजानाम् R. 5. 33. -8 A circle, circumference of a circle. -9 A metre in general, especially a metre regulated by the number of syllables it contains (*opp.* जाति); पर्यं चतुष्पदी तच्च वृत्तं जातिरिति द्विधा । वृत्तमक्षर-
संख्यातं जातिमात्राकृता भवेत् । सममर्धसमं वृत्तं विषमं चेति तत्र त्रिधा । Chand. M.; see App. -10 The epicycle. -11 Transformation, change into. -12 Appearance. -**Comp.** -**अनुपूर्वे** *a.* taperingly round; वृत्तानुपूर्वे च न चातिदीर्घे जङ्घे शुभे सृष्टवत्स्तदीये Ku. 1. 35. -**अनुवर्तिन्** *a.* obedient. -**अनुसारः** 1 conformity to prescribed rules. -2 conformity to metre. -**अन्तः** 1 an occasion, incident, event; अनेनारभ्यकवृत्तान्तेन पर्याकुलः स्मः S. 1; R. 3. 66; U. 2. 17. -2 news, tidings, intelligence; को नु खलु वृत्तान्तः V. 4; R. 14. 87. -3 account, history, tale, narrative, story. -4 a subject, topic. -5 a kind, sort. -6 mode, manner. -7 state, condition. -8 the whole, totality.

-9 rest, leisure. -10 retirement, solitude. -11 property, nature. -**इर्वाहः**, -**कर्कटी** the water-melon. -**ओजस्** *a.* 1 strong, mighty. -2 having unimpaired creative power; Ms. 1. 6. -**काय** *a.* having a round body. -**खण्डः** a segment of a circle. -**गन्धि** *n.* N. of a kind of prose (having only the name of metre). -**चूड** (ल), -**चौल** *a.* tonsured, whose tonsure ceremony has been performed; स वृत्तचूलश्चलकाकपक्षकैः R. 3. 28; U. 2. -**चेष्टा** conduct, behaviour. -**तण्डुलः** a kind of grass (यावनाल). -**परिणाहः** the circumference of a circle. -**पुच्छा** a kind of skin (चर्मजाति) possessing a round tail; Kau. A. 2. 11. -**पुष्पः** 1 a cane (बानीर). -2 the *Siroesa* tree. -3 the *Kadamba* tree; also *Vānira*, *Kubjaka*, and *Mudgara*. -**प्रत्यभिज्ञ** *a.* well-versed in sacred rites. -**फलः** 1 the jujube tree. -2 the pomegranate tree. (-**लम्**) black pepper. -**बन्धः** metrical composition. -**युक्त**, -**संपन्न** *a.* virtuous; Ms. 8. 179. -**शास्त्र** *a.* one who has mastered the science of arms; वृत्तशास्त्रान् महाऽऽरम्भानदान्तांस्त्रिदशैरपि Bk. 9. 19. -**समासिलिपिः** a circular terminal script, the *Visarga*; the round circular figures resembling the *Nāgari* छ put at the end of a manuscript; द्विकुण्डली वृत्तसमासिलिप्या काये यदीये निरमायि सारैः N. 10. 86; A. R. 6. 70. -**सादिन्** *a.* worthless, mean, vile.

वृत्तकम् A kind of prose composition.

वृत्तवत् *a.* 1 Round. -2 Of virtuous conduct; स वृत्तवत्तेषु कृताभिषेकः Mb. 3. 118. 2.

वृत्तिः *f.* [वृत्-क्तिन्] 1 Being, existence. -2 Abiding, remaining, attitude, being in a particular state; as in विरुद्धवृत्ति, विपक्षवृत्ति &c. -3 State, condition; त्रयीं तिलो वृत्तीन्निभुवनमथो त्रीनपि सुरान् Śiva-mahimna 27. -4 Action, movement, function, operation; शतैस्तमक्षगामनिमेषवृत्तिभिः R. 3. 43; Ku. 3. 73; उत्पक्ष्मणोर्नयनयोरुपरुद्धवृत्तिम् (बाष्पम्) S. 4. 15. -5 Course, method; विनयवारितवृत्तिः S. 2. 12. -6 Conduct, behaviour, course of conduct, mode of action; कुरु प्रियसखीवृत्तिं सपत्नीजने S. 4. 18; Me. 8; वैतसी वृत्तिः, बकवृत्तिः &c. -7 Profession, occupation, business, employment, mode of leading life (often at the end of comp.); आश्रमांश्च यथासंख्यमसृजत् सद्वृत्तिभिः Bhāg. 3. 12. 41; वार्धके मुनिवृत्तानाम् R. 1. 8; S. 5. 6; Pt. 3. 126. -8 Livelihood, maintenance, means of subsistence or livelihood; off. in com.; सिंहत्वमङ्कागतसत्त्ववृत्तिः R. 2. 38; S. 7. 12; स्वयं-
विशीर्णदुमपर्णवृत्तित्ता Ku. 5. 28; (for the several means of subsistence, see Ms. 4. 4-6.) -9 Wages, hire. -10 Cause of activity. -11 Respectful treatment; ब्रह्मचारिणः... आचार्ये प्राणान्तिकी च वृत्तिः Kau. A. 1. 3; त्रिष्वप्रमाद्यन्तेषु त्रींशोकांश्च विजेष्यसि । पितृवृत्त्या त्विमं लोकं मातृवृत्त्या तथा परम् ॥ Mb. 12. 108. 8. -12 Gloss, commentary, exposition; सद्वृत्तिः सन्निबन्धना Śi. 2. 112; काशिकावृत्तिः &c. -13 Revolving, turning round. -14 The circumference of a wheel or circle. -15 (In gram.) A complex formation requiring resolution or explanation. -16 The power or force of a word by which it expresses, indicates, or